

KERNGROEP BOEKENOVERLEG

Vergadering 10/09/2021

Locatie: digitale vergadering via Teams

Aanwezig: Jos Geysels (voorzitter), Willem Bongers-Dek (OLO), Sylvie Dhaene (Iedereen Leest), Sietske Van den Wyngaert en Stijn Baeckens (Boekhandels Vlaanderen), Matthijs De Ridder (VAV), Nele Hendrickx (Letterenhuis), Katja Grammens (VVBAD), Paul Hermans (Literatuur Vlaanderen), Lore Piers (verslag)
Sprekers: Joris Smeets, Yannick Geens en Arman Erdil (Literatuur Vlaanderen), Geert Briers, Kenneth Verheyden, Nadine Francus (Easyfairs)
Verontschuldigd: Dirk Terryn (CANON Cultuurcel)

AGENDA

- 1 ONTWERPVERSLAG VERGADERING 5 JULI EN OPVOLGING – ZIE BIJLAGE 1
- 2 CHARTER VOOR INCLUSIE EN LEREND NETWERK
- 3 BOEKENBEURS EN ANDERE INITIATIEVEN
- 4 OPVOLGING RELANCEPLAN
- 5 EVALUATIE GERELEMENTEERDE BOEKENPRIJS
- 6 SYSTEEM AUTEURSRECHTENVERGOEDINGEN ONDER DRUK
- 7 CULTUREEL SAMENWERKINGSAKKOORD FRANSTALIGE EN NEDERLANDSTALIGE GEMEENSCHAP
- 8 AGENDA FORUMVERGADERING
- 9 VARIA
 - 9.1 BUSINESSMODEL INNOVATIE IN DE LITERAIRE SECTOR
 - 9.2 BROMMER OP ZEE NIET MEER OP CANVAS

1 ONTWERPVERSLAG VERGADERING 5 JULI EN OPVOLGING – ZIE BIJLAGE 1

- Vertegenwoordiging SARC

Jana Kerremans neemt de vertegenwoordiging van de SARC op zich. We bespreken nog met haar hoe dat concreet in zijn werk gaat en geven haar naam door aan [Annick Schramme](#) (voorzitter SARC).

- E-boekenplatform Cultuurconnect

Er is geen update over het e-boekenplatform. Jan Braeckman heeft aangeboden om meer toelichting te komen geven, maar zolang er geen echt nieuws is, lijkt ons dat niet nodig.

- Onderzoeksagenda

Het onderzoeksvoorstel van Carlo Van Baelen over de invloed van een Nederlandse of Vlaamse uitgeverij voor Vlaamse auteurs op de verkoop van hun werk kan uitgevoerd worden met het budget van Literatuur Vlaanderen. Carlo bereidt op dit moment een planning en budget voor. Als er een update is, laten we dat zeker weten. We blijven dit ook om de twee maanden agenderen zodat we dit niet vergeten.

Het onderzoeksvoorstel van Folio is ons in een concrete nota 'Digitale strategieën voor gedrukte media: theorie en praktijk voor tijdschriften met cultuur' bezorgd. Dit wordt aan een geïnteresseerde student voorgesteld in de loop van september.

- Luisterpuntbibliotheek

We laten Saskia Boets nog weten dat we haar voorstel niet kunnen steunen omwille van de complexe context. Als ze hier verder vragen over heeft, kan ze contact opnemen met Matthijs om samen aan een plan te werken.

2 CHARTER VOOR INCLUSIE EN LEREND NETWERK

Yannick, Joris en Arman van Literatuur Vlaanderen stellen de presentatie 'van intentie naar impact' voor. Met een bevraging werd er nagegaan wat het charter tot nu toe betekend heeft en welke volgende stappen ondernomen moeten worden. Ongeveer 10% van de ondertekenaars heeft de vragenlijst ingevuld. Dat wil zeggen dat we enkele tendensen kunnen ontwaren, maar dat we ook rekening moeten houden met de eerder lage responsgraad. We merken op dat er momenteel veel goede intenties zijn, maar vooral ook nog veel vragen en uitdagingen. Door middel van uitwisseling kunnen we bijleren en van intentie via acties naar impact gaan. De ambitie om van het charter een concrete beweging te maken is er dus nog steeds.

Een voorbeeld: er is een kleine actiegroep ontstaan die werkt rond grensoverschrijdend gedrag. Daar wordt nu gekeken hoe er beter geïnformeerd en doorverwezen kan worden en of er bepaalde acties uitgerold kunnen worden. Daarnaast lopen de gesprekken met communicatiebureau Allyens goed. Er is een plan van aanpak opgesteld, we ronden enkel nog de budgetbesprekingen af. De start is voorzien in oktober, we willen half 2022 met de eerste resultaten komen.

Zie ook de presentatie als bijlage.

3 BOEKENBEURS EN ANDERE INITIATIEVEN

3.1 LEES! VAN EASYFAIRS

- VOORSTELLING PROJECT

Geert Briers, Kenneth Verheyden en Nadine Francus van Easyfairs nemen het woord om LEES! Het Boekenfestival voor te stellen. Het team van Easyfairs wil samen met het boekenvak de sterke traditie van een boekenbeurs in Antwerpen in de herfstvakantie voortzetten. Dit jaar zal er een 'pocketeditie' georganiseerd worden van 1 tot en met 7 november. Vanaf volgend jaar willen ze opnieuw een volwaardige editie organiseren.

De titel LEES! is geen onbewuste keuze: het festival is er voor lezers. Waar vroeger vooral het 'boek' centraal stond (denkend aan de belangen van de leden), gaat het nu echt in de eerste plaats over de lezer/bezoeker en lezen. Dat kan je ook zien in het [introductioniefilmje](#) op de nieuwe website.

Het festival bestaat uit vier delen: een beursgedeelte met de boeken, een festival ter plaatse dat auteurs en lezers met elkaar moet verbinden, een verlengstuk op andere locaties in de stad (of in Vlaanderen) met versterkende initiatieven én een samenwerking met de VRT.

Op de beurs

- Op de beurs zelf is het de bedoeling dat de boeken verkocht worden door de boekhandelaars, niet meer door de uitgevers. Het is wel zo dat iedereen welkom is met een stand (bijvoorbeeld promotie voor bepaalde leesinitiatieven). De beursvloer wordt ook voor het eerst opgedeeld in themazones.
- Het auteursprogramma op de beurs wordt anders aangepakt. Waar vroeger uitgevers bepaalden welke auteurs er op het podium stonden, is het nu de bedoeling om het programma door externe partners te laten cureren. Voor de eerste pocketeditie streven we ernaar dat minstens 40% van het programma gecureerd zal zijn. Dat wil ook zeggen dat de auteurs vergoed zullen worden. Vanaf 2022 moet dat percentage nog verder naar omhoog.
- De beurs kan ook een plek zijn voor professionele verbinding. Denk aan try-outs, voorleesmomenten, meet-and-greets tussen beginnende auteurs en uitgeverijen...

Op het festival

- Het nieuwe festival bestaat in de eerste plaats uit samen- en wisselwerking met de actoren uit het boekenvak. Het festival moet niet alleen de traditie kunnen voortzetten, het moet ook een katalysator voor vernieuwing kunnen zijn. Easyfairs nodigt het hele boekenvak expliciet uit om met nieuwe plannen te komen.
- Een leuke festivalervaring staat voorop: denk aan een live optreden tijdens de nocturne...

In de stad (en in Vlaanderen)

- Ook hier staan de deuren en ramen open voor iedereen met plannen om samen aan de slag te gaan. Dit jaar is het bijvoorbeeld al zo dat een ticket voor LEES! je ook toegang geeft tot een van de Antwerpse musea. Nog samenwerkingen: Boekenmaand in Antwerpen, de Boekenjagers...

Samenwerking VRT

- Easyfairs heeft een contract met de VRT om het boekenfestival in beeld te brengen. Er is elke dag live uitzending op vrt.nu, er is een ochtendblok voorzien op de radio met de hoogtepunten en 's middags is er een boekenprogramma dat doet denken aan de Boekenmarathon van vorig jaar. De auteurs die daar in bod komen zullen betaald worden door Easyfairs.
- Er wordt een app ontwikkeld om de lezerscommunity niet alleen tijdens maar ook voor en na bij het festival te betrekken. Lezers kunnen er een boekenlijst bijhouden, boekenwinkels in de buurt vinden... Er zal ook plaats zijn voor content van partners.

Het is de bedoeling dat LEES! uitgroeit tot een plek waar de beleidsvisie van het boekenveld tastbaar wordt. Het moet divers en inclusief zijn, innovatie en digitalisering omarmen, zowel lokaal als nationaal een impact hebben... Met leesbevordering en -plezier voorop.

· GESPREK EASYFAIRS EN LEDEN BOEKENOVERLEG

Het BoekenOverleg benadrukt dat het ondanks de goede intenties belangrijk is om expliciet te blijven stellen dat iedereen welkom is en ook zelf proactief contacten op te gaan zoeken. Het boekenvak is op dit moment in bepaalde segmenten erg verdeeld. Daardoor is het niet vanzelfsprekend om die open deuren ook werkelijkheid te maken. (Denk aan uitgevers die bijvoorbeeld auteurs vragen om enkel op de ene beurs te verschijnen en niet op de andere). Daarnaast is het belangrijk om de andere partijen niet enkel uit te nodigen om deel te nemen, maar ook echt samen aan tafel te gaan zitten tijdens het ontstaans- en ontwikkelingsproces van de beurs.

Het BoekenOverleg hoopt (zeker voor 2022) dat er eenheid komt in de verschillende plannen in Vlaanderen. Het is niet zo dat er niet op meerdere locaties een boekenbeurs georganiseerd kan worden, maar met het oog op steun van de regering en een verenigd boekenveld is het wel belangrijk om de doorstart van de Boekenbeurs vanuit een gezamenlijke en gedragen visie te organiseren.

Het team van Easyfairs vertelt dat ze het team in Kortrijk persoonlijk heeft opgebeld om tekst en uitleg te geven bij hun plannen en om te benadrukken dat ze ook bij hen erg welkom zijn. Het is natuurlijk ook zo dat er heel snel gehandeld moe(s)t worden waardoor ze het gesprek nog niet zonder tijdsdruk konden voeren.

Het creatieve deel wordt momenteel nog volop ingevuld door literaire, commerciële en mediapartners. Op de persconferentie van 5 oktober zal er een duidelijker beeld bestaan.

Het BoekenOverleg hoort veel goede aspecten in de plannen van Easyfairs. Ze is dus benieuwd naar de concretisering van de plannen. Het BoekenOverleg vraagt of Easyfairs zich ook wil engageren om rekening te houden met het charter voor inclusie en de afspraken rond een eerlijke vergoeding uit het veld. De documenten daarrond worden deze namiddag bezorgd door Lore en Easyfairs bezorgt op haar beurt een antwoord hierop.

· NAGESPREK BOEKENOVERLEG

We nemen vanuit het BoekenOverleg initiatief om een aantal spelers samen aan tafel te brengen om de editie van 2022 te bespreken. In het gesprek vertrekken we van de hoofdpunten uit ons eerste advies. Het is de bedoeling om na te gaan of en hoe de initiatieven daarmee aan de slag gaan.

3.2 BRIEF GAU

Op 9 september ontving het BoekenOverleg een brief van de GAU met de mededeling dat ze niet langer wensen deel uit te maken van het BoekenOverleg. Die brief kwam als een totale verrassing. We hebben er ook geen zicht op of alle uitgevers op de hoogte zijn van deze beslissing.

Er is op dit moment absoluut geen eenheid bij de uitgevers. De manier waarop de boekenbeurs in Kortrijk is gestart met een paar uitgevers en hoe er toen gecommuniceerd is heeft moeilijke breuklijnen geslagen. Het valt wel op dat er bij sommige partijen toch een opening komt om het gesprek terug te starten. Die kans grijpen we aan om elkaar toch opnieuw te vinden.

We bezorgen een brief aan de Vlaamse uitgevers met onze verrassing en vooral een open en constructieve vraag om weer samen in overleg te gaan. Ondertussen gaan we ook aan het lobbyen om te kijken hoe het draagvlak zit om weer samen te werken.

4 OPVOLGING RELANCEPLAN

4.1 LEESOFFENSIEF

Het Leesoffensief is gecommuniceerd aan alle ministers voor het zomerreces. Het rapport is dus nu publiek, maar er is nog geen financieel engagement duidelijk gemaakt. Er is een ambtelijke werkgroep opgestart om enkele financiële prioriteiten af te stemmen, dus we wachten meer nieuws af.

4.2 GENERIEKE BOEKENCAMPAGNE

Voor de generieke boekencampagne wachten we nog op werk van Standaard Boekhandel. Sietske bezorgt een update van zodra dat kan.

5 EVALUATIE GERELEMENTEERDE BOEKENPRIJS

Het rapport toont enkele interessante cijfers, maar helaas geen echt antwoord op de vraag: wat is het effect van de gereglementeerde boekenprijs op de markt? Op dinsdag 21 september 14u is er een overleg gepland met Tim Lodens, Carlo en Paul en Lore.

6 SYSTEEM AUTEURSRECHTENVERGOEDINGEN ONDER DRUK

Matthijs schreef een voorstel dat we als basis kunnen gebruiken voor een vraag om onderhoud bij minister van Financiën Vincent van Peteghem. Daar kunnen we ook meteen de btw-kwestie voorleggen. Het is de bedoeling dat zowel Jos als Matthijs bij dat overleg aanwezig kunnen zijn.

Daarnaast lijkt het ons ook een goed idee om een onderhoud aan te vragen bij minister Petra De Sutter voor een gesprek over aangepaste tarieven voor boekenpakketten bij bpost.

7 CULTUREEL SAMENWERKINGSAKKOORD FRANSTALIGE EN NEDERLANDSTALIGE GEMEENSCHAP

In overleg met Literatuur Vlaanderen en Service général des Lettres et du Livre en Promotion des Lettres is er een voorstel gemaakt voor enkele beleidsmatige zaken die op federaal niveau beslist moeten worden. De aanleiding daarvoor is een overleg van de interministeriële commissie cultuur op 16 september. Het BoekenOverleg mag hier nog zaken aan toevoegen. We geven die dan nog deze middag door aan Hanneleen Broeckx.

- Naast kleine ook grote boekenpakketten aan voordelig bposttarief
- (Misbruik van) roerende voorheffing op auteursrechten
- Belang van de Foire du Livre

8 AGENDA FORUMVERGADERING

We stellen voor om het Forumoverleg te verplaatsen naar het BoekenOverleg van 30 november. Op 5 oktober is er dan een 'gewoon' BoekenOverleg. De agenda bepalen we nog verder in de loop van oktober/november.

- De stand van zaken met betrekking tot de Boekenbeurs
- Het opmaken van een agenda voor de Staat van het Boek (2022)
- De samenwerking met de VRT
- Het overlopen en aftoetsen van de onderzoeksagenda (met o.a. het vervolgonderzoek op Ongelijk maar eerlijk en het onderzoek naar de impact van het charter inclusie)

9 VARIA

9.1 BUSINESSMODEL INNOVATIE IN DE LITERAIRE SECTOR

Er komt een generieke zelf-evaluatietool over innovatie in de literaire sector. Matthijs en Paul bezorgen nog feedback.

9.2 BROMMER OP ZEE NIET MEER OP CANVAS

Het boekenprogramma Brommer op zee zal niet meer op Canvas getoond worden wegens te lage kijkcijfers. Het programma wordt wel nog gemaakt en zal in Nederland wel nog bekeken kunnen worden.

9.3 WERKGROEP GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

In een werkgroep worden er momenteel stappen gezet om de communicatie rond een meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag te stroomlijnen. Er volgt binnenkort een gesprek met de Genderkamer om na te gaan of zij hier het aanspreekpunt blijven of als we toch nog op een andere manier een meldpunt moeten organiseren.